

L. entstand keine rote Farbe, woraus man schließen könnte, daß bei diesen Arten die Pyrazinderivate fehlen.

Literatuur

FORD, E. B., 1947, A murexide test for the recognition of pterins in intact insects. *Proc. R. ent. Soc. London (A)* 22 : 72—76.

HARDONK, M., 1950, Over vleugelpigmenten der Pieriden en verwante stoffen. Verslag 81e Winterverg. Ned. Ent. Ver. : XI—XV.

Amsterdam Z. 1, van Baerlestraat 261.

In memoriam Professor Dr. Sergiusz Toll, 1893—1961

door

A. DIAKONOFF

Op 19 december 1961 is voortijdig en onverwachts overleden Professor Dr. Sergiusz TOLL, de grote Poolse autoriteit van de systematiek en taxonomie van de Microlepidoptera. Hij stierf op de leeftijd van 68 jaren in het ziekenhuis van zijn woonplaats, Katowice, door hartzwakte na een niet ernstige operatie. Door zijn dood lijdt de wetenschap van de Lepidoptera een zwaar verlies.

Sergiusz TOLL werd op 22 november 1893 te Warschau geboren. In zijn geboortestad doorliep hij het gymnasium en trok daarna naar het zuidoosten, naar Rostov aan de Don in Rusland, waar hij de Universiteit bezocht en zijn studie beëindigde met het verkrijgen van de doctorstitel in de Natuurwetenschappen.

Van zijn jeugd af had TOLL een grote liefde en belangstelling voor de levende natuur. Als jongen had hij al een hele menagerie, bracht jonge vogels groot, kweekte goudvissen, eekhoorns..... Reeds heel vroeg en met een verrassend succes is hij aan een vlinderverzameling begonnen: nog op het gymnasium had hij al een collectie van 10.000 stuks. Deze liefhebberij heeft hij als student ernstig voortgezet. Een collectie Lepidoptera uit de omgeving van Rostov, 40.000 exemplaren groot, werd door hem aan het museum van die stad geschonken.

In 1924 keerde Dr. TOLL naar Polen terug en vestigde zich in de stad Bydgoszcz, waar hij in het huwelijk trad en waar zijn enige kind, een dochter — nu een arts, pediatriste — geboren werd. Opnieuw begon hij vlinders te verzamelen en te bestuderen en van deze tijd stammen zijn eerste wetenschappelijke publicaties. In totaal heeft hij ongeveer 270 nieuwe soorten en vormen van Lepidoptera beschreven.

Ook naar vogels ging zijn grote belangstelling uit. Hij heeft een collectie vogeleieren nagelaten van ruim 12.000 exemplaren, stammend van de Bydgoszcz-periode van zijn leven.

In 1934 vestigde het gezin zich in de stad Katowice in Silezië. Wederom zette Dr. TOLL zich aan de lepidopterologische studies, waar aan hij zich nu geheel wijdde. Zijn echtgenote hielp hem bij het kweken van materiaal.

TOLL was een bijzonder scherpzinnig en begaafd taxonoom. Dit blijkt wel uit de keuze van de groep voor studie, waar hij een internationale bekendheid mee verwierf, nl. de familie van de Eupistidae of Coleophoridae, die een groot aantal moeilijk te onderscheiden soorten over de gehele wereld bevat. Hij was een voortreffelijke tekenaar. Zijn rijk geïllustreerde artikelen getuigen van een grote nauwkeurigheid, kennis en inzicht. En hoewel de afbeeldingen der genitalia van zijn soorten soms iets geschematiseerd zijn, hij wist in het schema alle karakteristieke kenmerken weer te geven. Zijn monografische behandeling der Poolse Coleophoriden (1952) is een standaardwerk van groot formaat.

Van zijn bijzondere onderscheidingsgave getuigen o.a. twee stukken, die destijds een grote indruk op mij maakten: de onderscheiding van *Bactra gozmanyana* Toll en van de soorten van de *Archips podana*-groep (1958). In de latere jaren is zijn belangstelling veel uitgegaan naar de fascinerende perifere streken van het Palearctisch gebied: Siberië, Perzië, Noord-Afrika. Helaas heeft zijn dood aan deze activiteit een einde gemaakt.

Dr. TOLL laat een prachtige Lepidopteren-collectie na, groot ongeveer 100.000 exemplaren. Zijn echtgenote deelde mij mede dat zeer waarschijnlijk de Poolse Academie van Wetenschappen deze collectie zal overnemen. Dan zal zij zeker wel in het Museum te Warschau worden ondergebracht. Bovendien laat de overledene een compleet en persklaar manuscript na van een herziene monografie van alle door hem behandelde Eupistidae. De Poolse Academie zal dit werk gaan publiceren, wat goed nieuws is voor ieder die zich voor deze groep van micro's interesseert.

De namen van zijn leermeesters hebben ons niet bereikt. Wat zijn leerlingen betreft, er zijn bekende namen onder, zoals Tadeusz RIDL, I. RAZOWSKI, S. BLESZYNSKI. Hij heeft dus een nationale school voor micro-studie gecreëerd. Wat ten slotte de activiteiten betreft van zijn openbaar wetenschappelijk leven, de volgende rij van functies getuigt ervan: hij was Voorzitter van de Bytom Afdeling van de Poolse Gornoslaski Entomologische Vereniging, ex-bestuurslid van de Poolse Academie van Wetenschappen te Krakow, ex-bestuurslid van het Gornoslaski Museum te Bytom, bestuurslid van het Zoölogisch Instituut PAN te Warschau en Krakow, lid van het Intern. redactiecollege voor het uitgeven van „Microlepidoptera Palaeartica”, ereid van vele wetenschappelijke verenigingen in het buitenland etc.

Een uitvoeriger In Memoriam met portret en volledige lijst van 86 publicaties (waarvan vijf nog moesten verschijnen) werd in *Z. Wiener ent. Ges.* 47 : 79—85, gepubliceerd door H. REISSER.

Onze sympathie gaat uit naar zijn echtgenote en dochter.

Sitzungsberichte der Gesellschaft naturforschender Freunde zu Berlin, (N. F.), vol. 2, Heft 2, 1962. Walter de Gruyter & Co, Berlin. De Bibliotheek ontving ter aankondiging het volgende heft van dit tijdschrift. Het telt 44 pagina's en bevat artikelen over antropologie, botanie, geologie en geografie en is evenals in de vorige afleveringen uitstekend geïllustreerd. De prijs bedraagt DM 30. Daar de inhoud geen enkel artikel over een entomologisch onderwerp telt, moeten we het bij deze korte aankondiging laten. — LPK.
